

Самойленко Вікторія Вікторівна, слухач
навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, доцент, доцент кафедри
адміністративної діяльності Національної
академії внутрішніх справ *Луговий І. О.*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Одним із пріоритетних завдань української держави є забезпечення режиму законності в суспільних відносинах. Успішне виконання складних і відповідальних завдань, що стоять перед Національною поліцією України, знаходиться в прямій залежності від рівня дотримання особовим складом вимог законності і службової дисципліни [3].

Незважаючи на численні вимоги щодо дотримання законності в діяльності поліції, ситуація у цій сфері потребує значного покращення. Зокрема, існують непоодинокі випадки скоєння працівниками поліції резонансних надзвичайних подій, серед яких злочинні прояви, корупційні діяння тощо.

На сучасному етапі розвитку України одним з найактуальніших питань є залучення громадськості до процесу здійснення контролю і, як результат цього, ефективності та прозорості діяльності поліції.

Актуальність дослідження базується на необхідності подолання протиріччя між потребою застосування світових та європейських стандартів забезпечення прав і свобод людини та відсутністю належного теоретико-методологічного й науково-прикладного підґрунтя реалізації нових підходів до проблем забезпечення законності в діяльності поліції.

Що стосується діяльності поліції, то можна визначити дві сфери законності. По-перше, професійна діяльність (наприклад, з профілактики правопорушень, охорони громадського порядку, розкриття і розслідування злочинів), яка спрямована на забезпечення суворого, обов'язкового дотримання, виконання громадянами, посадовими особами, організаціями і установами

норм права, що охороняють суспільство від злочинних посягань, забезпечують порядок у громадських місцях тощо. Це є зовнішня сфера законності, яка є основною ціллю функціонування. По-друге, внутрішня сфера законності (наприклад, відповідність закону діяльності поліції, їх підрозділів, окремих працівників). Цю сферу можна визнати засобом досягнення основної мети діяльності Національної поліції України [1].

На жаль, й досі фіксуються випадки порушень законності працівниками поліції, які вчинюють злочини, як правило, використовуючи своє службове становище.

Серед протиправних дій найчастіше зустрічаються: перевищення влади та службових повноважень; посадові злочини та злочини проти правосуддя; зловживання службовим становищем, враховуючи отримання неправомірної вигоди, примушення до давання показань [2, с. 612]. Особливу загрозу мають випадки співробітництва з організованими злочинними угрупованнями, які виявляються у тому, що працівники перебувають на утриманні організованих кримінальних структур чи навіть беруть безпосередню участь у злочинній діяльності.

Корисливе використання працівниками поліції свого службового становища, крім загальнокримінальних злочинів, фіксується на фоні таких фактів неприйняття законних заходів до викриття злочинців, як: незаконне припинення кримінальних проваджень; укриття кримінальних правопорушень від обліку; перекручення звітів про результати протидії злочинності; фальсифікації матеріалів попередньої перевірки органів слідства.

Окремі факти вчинення злочинів працівниками поліції підривають довіру населення до діяльності всієї системи правоохоронних органів.

Саме тому законність – один з найважливіших принципів діяльності Національної поліції України. Цей принцип виражається як у правоохоронному характері самої діяльності поліції, так і в тому, що ця діяльність здійснюється на основі чіткого та неухильного дотримання законів і підзаконних нормативних актів.

Отже можна зробити висновок, що законність у діяльності поліції виявляється, по-перше, у тому, що їх структура та

компетенція визначені у законах та підзаконних нормативних актах, а по-друге, у тому, що неухильне дотримання законності у діяльності є показником рівня та результатом роботи правоохоронних органів.

Підкреслимо, що зміцнення законності в діяльності поліції досягається засобами матеріального, організаційного, психологічного та юридичного характеру, щоб, з одного боку, не допустити дій, що порушують права і свободи громадян, а з іншого – забезпечити ефективне виконання працівниками поліції своїх професійних обов'язків.

Список використаних джерел

1. Бондар Ю. Законність у діяльності органів внутрішніх справ / Ю. Бондар // Міжнародна поліцейська енциклопедія. – У 10 т. – Т. I. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – С. 224.

2. Смаворинський Б. Органи внутрішніх справ (порушення законності) / Б. Смаворинський // Міжнародна поліцейська енциклопедія. – У 10-ти т. – Т. II. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С. 611–612.

3. Методичні рекомендації Міністерства юстиції України «Запобігання і протидія корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0020323-13/page>.